

FIGYELŐ

Szépirodalom

TEMESI FERENC:

Kölcsön idő

Most már tudható, hogy a Magyar Nemzet szombati mellékleteiben, illetve a *Gabó meg a halál* és *Az éjfélti utas* című kötetekben megjelent tárcanovellák nem utalhatók egyszerűen a publicisztika műfajába, hiszen ezek az írások a *Kölcsön idő* előkészületeit is szolgálták, amely így egy részletekben, cikkekben már publikált regénynek tekinthető.

A *Kölcsön idő* műfaja újságregény vagy regény-újság, amelynek ötlete már 1990-ben megszületett; ezt az is alátámasztja, hogy az újság (időnként megjelenő lap) alapításának éveként szerepel a címlapon. Temesi szerint az emberek ma inkább újságot olvasnak, ezért a huszonegyedik századi regény egyik lehetséges kiútja a részvétlenségből az újságírói regény. A „mesélőből” „újságíróvá” lett Temesi Ferenc ezúttal is az anekdotázás, a történetmondás igényével szólal meg, jóllehet az írások önéletrajzi vonatkozásai miatt kissé „túl-

tengődnek” az objektív újságírás határain. Másfelől az íróban is vágyként, igényként fogalmazódik meg, hogy saját újságja legyen, amelynek ő a főszerkesztője, s amelyben az övé minden rovat a vezércikktől az apróhirdetésig.

A *Kölcsön idő* kétkötetesre tervezett regény; első kötete a XI–XIII. évfolyam tíz számát tartalmazza, s minden évfolyamban négy lapszám van, ötven-ötvennégy oldalon.

A cím az író balesetére utal, mégpedig a minden számban a slágerlista élén szereplő Lennon-dal, a *Borrowed Time* jelentésárnyalatának értelmében – vagyis a túl sokat élt, önmagát túlélte emberre.

Az újságregény formája és szerkezete egyaránt a periodikákra hajaz (még sajtóhiba is előfordul), olyan állandó rovatokkal, mint Az Inferno Híriügynökség jelenti, Todomány, Szex-nyet, Hogyan, hogyan ne, Halál-ok, Vegyevágott, Édes-anyú (receptgyűjtemény) vagy Idő-járás. A slágerlista ugyan változatlan, viszont Temesi mindig közöl egy dalszöveget eredetiben és fordításban. A bulvár jelle-

gű írások mellett fiktív személyekkel, már halott emberekkel – például Rózsa Sándorral – készített interjúk is szerepelnek. A *Beképzelt interjú Sándor bácsival* igazi stílusbravúr: a csak ö-ző nyelvjárást értő (de nem abban beszélő!) Söndör böcsöről kiderül, hogy amerikanizálódott népi iparművész, aki elárulja a hosszú élet titkát: „Wellness, fitness, happiness egyszerre – mert nehogy már a ló ülje meg a betyárt!”

A szórakoztatás mellett komolyabb kérdések is előkerülnek, így az *Archa szállók* című (vezér)cikk a terrorizmusról, a *Balcsillag születik* a televízióról mond véleményt, de a történelem, kultúrtörténet (Afganisztán, az indiánok) is téma. A hasábokon több regény vagy novellaciklus is fut, melyek valahol elkezdődnek és a lapszámokban folytatásokban olvashatók. Ilyen a korábban írt, de kiadatlan filmregény, a *Tiszavirág*, illetve a második kötetben a *Pejote* vagy *Az éjjeli utas*-ból átemelt *Országúthy-történetek*. Az *Amerikai antológia* az Iowai Nemzetközi Írókongresszus alakjait idézi meg és a Temesire jellemző anekdotákból szövődik kisregénygé. A *Nyilván tartottak tőlem* ciklus a Fital Művészek Klubjába kalauzol a megfigyelések, beszervezések dokumentumaiból is szemezgetve, a tényirodalom és a visszaemlékezés határmezsgyéjén.

A cikkeket vagy Temesi Ferenc (T.F.) jegyzi, vagy alteregói, régebbi

könyveinek alakjai (Szeles András, Tengődi Zoltán vagy a nőcsábász Csukonyi Fausztin), nem ritkán pedig régebbi írók álneveit használja. A *Három* című idézetgyűjteményben pedig a saját maga által kreált angol költőtől, Terence Mefistől idéz: „Hogy barátra leljünk, be kell csukni a fél szemünket, hogy meg is tartsuk, néha mindkettőt. És hogy sose forduljon el tőlünk, kell egy temető, ahová a velünk szembeni gonoszságait temetjük.”

A regény befogadási technikái számosak lehetnek, hiszen olvasható hagyományosan, elejétől a végéig, vagy lehet akár egy folytatásos regényt kiválasztva haladni, esetleg – ahogy újságba szokás – belelapozgatni. A *Kölcsön idő* a mesterien bonyolult szerkesztettség ellenére is igen szórakoztató olvasmány, melynek második kötete várhatóan az idei könyvhétre jelenik meg.

SZALAI ZSOLT

(*Helikon Kiadó, Budapest, 2005,*
528 oldal, 4490 Ft)

BRET EASTON ELLIS:

Holdpark

A minimalizmus kifejezésről (ha kortárs szépirodalomról van szó) mindenkinek Bret Easton Ellis neve jut eszébe. Bret Easton Ellistről pe-